

[Helga Pedersen.]

I øvrigt er den foreslåede bestemmelse i § 54 noget uklar i forhold til domstolenes kompetence. Der står, at hver af parterne kan bringe spørgsmålet for nævnet; men da de ikke udtrykkelig afskæres fra det ved lovens ord, er det måske tanken, at de kan forsøge at gå til domstolene.

Man søger også, i lovens kapitel II, i et vist omfang at gøre op med pressens berettigede interesser. En forfatter til en avisartikel kan „tage forbehold mod eftertryk“ og har dermed garderet sig over for aviser og tidsskrifter, men ellers kan disse gengive artikler, som der står, „om dagens religiøse, politiske eller økonomiske spørgsmål“ — de kulturelle spørgsmål nævnes stadig ikke i lovforslaget; det følger her teksten i loven af 1933 — ligesom en rimelig citatret altid tilkommer pressen. For så vidt imødekommer man altså nyhedstjenesten på bekostning af ophavsmandens interesser, men man går dog ikke så vidt, at man giver Pressens Radioavis eller Danmarks radio tilsvarende ret. Det forekommer mig lidt vanskeligt at se begrundelsen herfor ved drøftelsen af dette lovforslag, navnlig da man i anden forbindelse yder radio og fjernsyn ret vidtgående indrømmelser, således i lovforslagets § 21, der bestemmer, at når fremførelse eller fremvisning af et værk indgår som led i en dagsbegivenhed og denne gengives i radio eller fjernsyn, kan korte afsnit af værket medtages ved gengivelsen, og tilmed har forkastet tanken om en tvangslicens, som det sagkyndige udvalg var inde på i den nys nævnte forbindelse.

I lovforslagets § 22, der er en meget vigtig bestemmelse, søger man at dele sol og vind lige mellem radioen og kunstnerne. Vi står her ved en af de økonomisk meget vidtgående regler i lovforslaget. En generel tvangslicensordning er man med rette meget tilbage for. Jeg tror også, det stemmer dårligt med princippet om ejendomsrettens ukrænkelighed, og det må jo erindres, at ophavsretten i mangt og meget ligner ejendomsretten. Om man nu rammer det rigtige, herunder om og om alene sceneværker skal undtages fra radioens klamme hånd, kan jeg først afgøre, når de berettigede interesser er blevet nærmere oplyst; men jeg synes, det må være rigtigt i selve loven

at fastlægge rammerne for den retlige ordning og ikke ganske overlade det til en tovtrækning med de forskellige organisationer og til indholdet af de standardkontrakter, der måtte blive oprettet.

De almindelige regler i lovforslagets kapitel III om overdragelse af ophavsretten skal jeg ikke gå ind på her, men jeg skal særlig fremdrage afsnittet om forlagsaftaler, der også er et af de økonomisk mest vidtrækkende problemer. Sammenligner man disse regler, der i sig selv er af rent økonomisk art, med de i øvrigt i dansk kontraktret gældende regler, vil man se, at de her foreslåede regler afviger betydeligt fra de almindelige regler. De foreslåede regler går meget vidt i retning af at give ophavsmanden kategoriske rettigheder og omvendt giver forlæggeren som den formentlig stærkere part pligterne. Jeg peger således på bestemmelsen i lovforslagets § 35 om forlæggerens pligt til at sørge for udgivelse af et værk inden for en rimelig tid og sørge for dets spredning i den udstrækning, hvori afsætningsforholdene og omstændighederne i øvrigt gør det muligt, og på lovforslagets forskrift i forbindelse dermed om, at enhver forsømmelse giver forfatteren ret til at hæve aftalen, beholde honoraret og kræve erstatning for skade, som ikke dækkes af honoraret. Det er meget muligt, at man ved forslaget ord tænker på en forsømmelse, der efter omstændighederne har et vist omfang og derfor må tillægges en større betydning. Men det står ikke i lovforslaget, og jeg tror, det er en af de bestemmelser, vi må se noget nærmere på. Selv om man i motiverne til disse bestemmelser i det hele taget siger, at man ved de seneste forhandlinger har tilstræbt at skabe større klarhed over retsforholdet mellem de to parter, er jeg bange for, at klarheden vil vise sig i det praktiske liv ikke at være nået.

Den tekniske udvikling på dette lovområde, som jeg nævnte i mine indledningsbemærkninger, har jo haft særlig stor betydning for de udøvende kunstnere. Deres kunst er nu i højere grad end tidligere et aktiv, der kan udnyttes økonomisk, og på den anden side også kan tillægges stor økonomisk betydning for den anden part. De udøvende kunstnere har i dag praktisk taget ingen beskyttelse, hverken efter lo-